

Karta pracy-Prawo stałości składu związku chemicznego 27.03.2020r.

.....
 podpis ucznia

REBUS

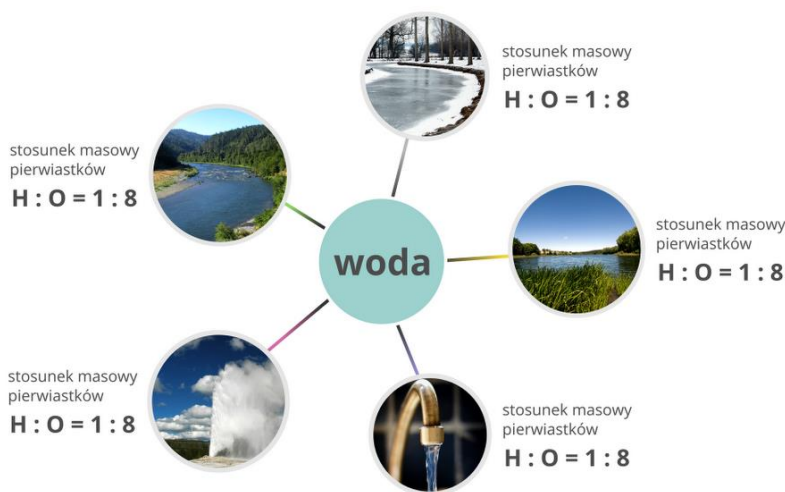

~~AKANKA~~   ~~PSZCZO~~ + D   ~~Ł~~

PRAWO   **STAŁ**+.....   .....

Zad. 1 Uzupełnij brakujące wyrazy, korzystając z wyrazów z ramki.

Prawo stałości składu mówi, że stosunek masowy pierwiastków w związku chemicznym jest wielkością..... i charakterystyczną dla danego związku. Niezależną od ..... i ..... jego otrzymania
Każdy związek chemiczny ma ściśle określony skład jakościowy i .....

sposobu	1:8	miejsca	stałą	ilościowy
----------------	------------	----------------	--------------	------------------

Stosunek masowy tlenu do wodoru w wodzie niezależnie od jej stanu skupienia (ciało stałe (lód), ciecz, para wodna) wynosi **1:8**

$$\begin{array}{c}
 mH : mO \\
 2 \text{ atomy wodoru} \leftarrow 2 \cdot 1u : 16u \rightarrow \text{masa 1 atomu tlenu} \\
 \downarrow \\
 \text{masa 1 atomu wodoru} \\
 2 : 16 \\
 1 : 8
 \end{array}$$

stosunek wyrażamy za pomocą najmniejszych liczb całkowitych

Zad. 2 Ile wynosi stosunek masowy fosforu do tlenu w tlenku fosforu (V) $P_4 O_{10}$? Wykonaj obliczenia wg.wzoru.

$$\frac{m_P}{m_O} = \frac{4 \cdot 31 \text{ g}}{10 \cdot 16 \text{ g}} = \frac{\dots}{\dots}$$

Zad. 3 Przeanalizuj schemat zadania. Uzupełnij odpowiedź.

$$\frac{2m_{Fe}}{3m_O} = \frac{2 \cdot 56u}{3 \cdot 16u} = \frac{7}{3}$$

Odp.: Stosunek żelaza do tlenu w tlenku żelaza (III) Fe_2O_3 wynosi .....

Zad. 4 Wykonaj obliczenie. Wyznacz stosunek masowy siarki do tlenu w cząsteczce tlenku siarki (VI) (SO_3)

$$\frac{m_s}{3 \cdot m_o} = \frac{\dots}{\dots} = \dots$$

Znajomość prawa zachowania masy i prawa stałości składu jest podstawą obliczeń chemicznych. Dzięki nim można ustalić proporcje, w jakich substraty przereagowały ze sobą, tworząc określone produkty lub oszacować ilość powstałych produktów na podstawie masy użytych substratów.

Dla chętnych. Zgłębiaj wiedzę na platformie edukacyjnej **Ministerstwa Edukacji Narodowej** <https://epodreczniki.pl/a/prawo-zachowania-masy-i-stalosci-skladu/D89jhEM1W>

Karta pracy – Równania reakcji chemicznych. 31.03.2020r.

.....
podpis ucznia

Zad. 1. Przed przystąpieniem do pracy powtórz wiadomości.

Jaką przemianę można zaobserwować na obrazku? Połącz strzałką właściwą odpowiedź.

A) Przemianę fizyczna

B) przemianę chemiczna.

Zad. 2 Natalia ogrzewa cukier do uzyskania zmiany barwy. Iza uciera cukier –kryształ w moździerzu. Napisz, jaki rodzaj przemiany przeprowadziła Iza, a jaki Natalia.

Iza przeprowadziła.....

Natalia przeprowadziła.....

Zad.3 Uzupełnij tekst, korzystając z wyrazów w ramce.

fizycznymi, produkty, substraty , efekty cieplne, wiązania chemicznego

Przemiany, w których nie zmienia się rodzaj materii, nazywamy przemianami .....

Reakcja chemiczna to proces w wyniku, którego dochodzi do zrywania lub tworzenia.....

Substancje użyte do przemiany chemicznej to .....

Substancje otrzymane w wyniku reakcji to.....

Reakcjom chemicznym towarzyszą .....,
a niektórym także efekty świetlne.

- I. Doświadczenie.** Szybkość reakcji zależy od rodzaju reagujących substancji, stężenia substratów, temperatury, czynników mechanicznych np. mieszania, rozdrabniania, obecności katalizatora. To jak szybkość reakcji zależy od mieszania możesz zaobserwować rozpuszczając cukier w herbacie.

Wykonaj proste doświadczenie, które potwierdzi, że szybkość reakcji zależy od czynników mechanicznych(mieszania, rozdrabniania). Narysuj przebieg doświadczenia w zeszycie.

Zad.4 Uzupełnij tabelkę, korzystając w wyrazów w ramce.

przemiany substancji			
reakcje chemiczne		przemiany fizyczne	
objawy	-wydzielanie gazu -wydzielanie osadu -zmiana barwy -efekty akustyczne -wydzielanie ciepła -świecenie	objawy	-ogrzanie lub chłodzenie substancji - zmiana stanu skupienia -rozdrobienie lub deformacja substancji
przykłady	-ogrzewanie białka	przykłady	-mielenie kawy -powstanie szronu -----

kwaśnienie mleka	rozdrobienie kredy	spalanie węgla	rdzewienie metali	parowanie wody
------------------	--------------------	----------------	-------------------	----------------

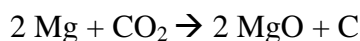
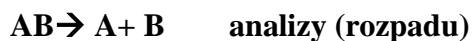
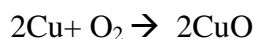
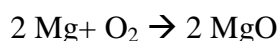
Zad. 5 Przeanalizuj zapis reakcji chemicznej. Podkreśl **produkty** w różnych typach reakcji.

ZAPIS REAKCJI CHEMICZNEJ:

Rodzaje reakcji chemicznych

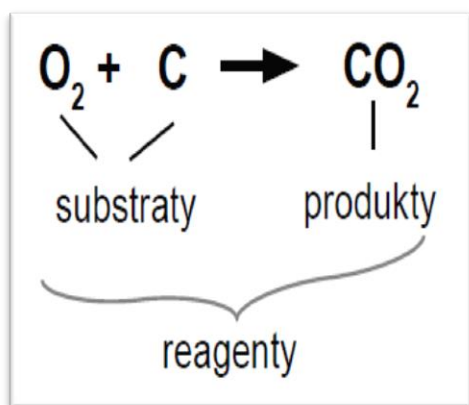

Zapamiętaj! Reakcja chemiczna to przemiana substratów (czyli substancji wchodzących w reakcję) w produkty (czyli substancje powstające podczas reakcji).

Karta pracy- Odczytywanie równań reakcji chemicznych 02.04.2020r.

.....
podpis ucznia

Zad.1 Przeanalizuj zapis reakcji chemicznej. Wskaż w reakcjach substraty i produkty.
Kolorem niebieskim podkreśl produkty, kolorem żółtym substraty.

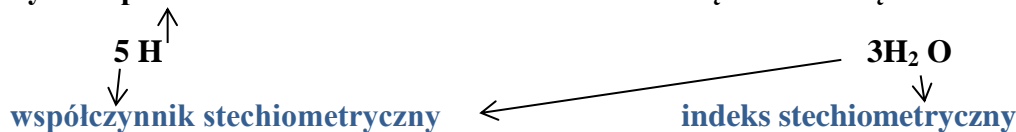

1. $2C + O_2 \rightarrow 2CO$
2. $2CO + O_2 \rightarrow 2CO_2$
3. $H_2O + CO_2 \rightarrow H_2CO_3$
4. $C + O_2 \rightarrow CO_2$
5. $H_2CO_3 \rightarrow H_2O + CO_2$

Zad.2. Na podstawie schematu uzupełnij zdania.

Symbol pierwiastka

Wzór cząsteczki związku chemicznego

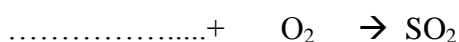

Duża cyfra stojąca przed symbolem pierwiastka lub przed wzorem cząsteczki związku chemicznego nosi nazwę.....
i oznacza liczbę atomów pierwiastka lub liczbę cząsteczek związku chemicznego.
Cyfra stojąca w prawym dolnym narożu oznacza liczbę atomów danego pierwiastka w cząsteczce i nosi nazwę.....

Treść notatki: Reakcję chemiczną można zapisać w formie równania chemicznego, za pomocą symboli i wzorów chemicznych. W przypadku ilościowej interpretacji liczba atomów tego samego pierwiastka po lewej stronie równania musi się równać liczbie atomów tego samego pierwiastka po prawej stronie. Czynność ustalania liczby atomów w reakcji nazywa się **dobieraniem współczynników stechiometrycznych.**

Zad. 3. Uzupełnij równania reakcji. Dobierz współczynniki stechiometryczne. **(Pamiętaj! liczba atomów tego samego pierwiastka po lewej stronie równania musi się równać liczbie atomów tego samego pierwiastka po prawej stronie)**

Zad. 4 Zapisz za pomocą wzorów i symboli następujące równania **(korzystaj z układu okresowego)**

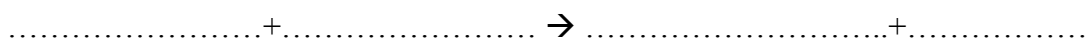
- a) Dwa atomy cynku reagują z cząsteczką tlenu dając dwie cząsteczki tlenku cynku.

- b) Cząsteczka azotu reaguje z trzema cząsteczkami wodoru dając dwie cząsteczki amoniaku.

- c) Cząsteczka tlenku ołowiu (II) reaguje z dwoma atomami węgla dając atom ołowiu i dwie cząsteczki tlenku węgla.

Przypomnij wiadomości.

Zad. Policz atomy pierwiastków w cząsteczkach i związkach chemicznych wg wzoru:

O₂ - 2 atomy tlenu

Dla chętnych! Pogłębiaj wiedzę. Obejrzyj prezentację/wykład:

<https://www.youtube.com/watch?v=k36mdgKGtAc>

Karta pracy - Prawo zachowania masy.

07.04.2020r.

.....
podpis ucznia

Na wstępie powtórz wiadomości.

Masa cząsteczkowa to masa wyrażona w atomowych jednostkach masy-**unitach**. Obliczamy ją sumując masy wszystkich atomów pierwiastków, które tworzą daną cząsteczkę.

Oblicz masę cząsteczkową wg wzoru. (Korzystaj z układu okresowego)

*Unit – to atomowa jednostka masy.

Tlenku magnezu MgO.....

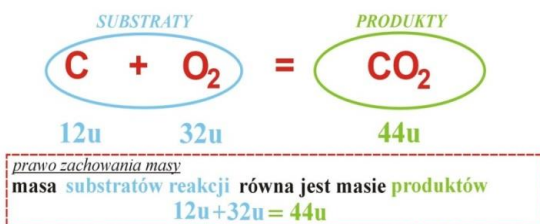
Amoniaku NH₃ .....

Cząsteczki tlenu O₂ .....

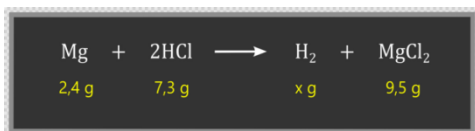
DEFINICJA (zapisz w zeszyte przedmiotowym)

Prawo zachowania masy – jest spełnione dla wszystkich przemian chemicznych, niezależnie od warunków, w których te przemiany zachodzą. W reakcji chemicznej przebiegającej w układzie zamkniętym łączna masa produktów jest równa masie substratów.

$m \text{ substratów} = m \text{ produktów}$

Inny przykład: Na podstawie prawa zachowania masy obliczono masę wodoru otrzymanego w reakcji wg. wzoru.

$2,4g + 7,3g = x g + 9,5g$

$x g = 2,4g + 7,3g - 9,5g = 0,2g$

Zad. 1 Na podstawie prawa zachowania masy można policzyć masę jednego z substratów lub produktów, jeśli masy pozostałych są znane. Przeanalizuj schemat i spróbuj wykonać obliczenia masy otrzymanej w reakcji miedzi.

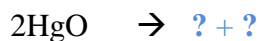
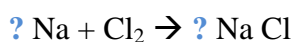

.....
.....
.....

Obliczenia stechiometryczne 16.04 - 21.04.2020r.

.....
podpis ucznia

Zad. 1 Czynności ustalania liczby atomów w równaniach reakcji nazywamy dobieraniem współczynników stechiometrycznych. Uzupełnij równania reakcji chemicznych. Wpisz odpowiedni symbol lub cyfrę zamiast znaku zapytania. **(Pamiętaj! liczba atomów tego samego pierwiastka po lewej stronie równania musi się równać liczbie atomów tego samego pierwiastka po prawej stronie)**

Zad. 2 Uzupełnij równanie. (użyj słów + reaguje z; → daje)

Zapis słowny	..... + ... → .....
Zapis modelowy	
Zapis symboliczny	C + O ₂ → CO ₂
Odczytanie równania	

Zapis słowny	żelazo + siarka → siarczek żelaza
Zapis modelowy	
Zapis symboliczny	
Odczytanie równania	Atom żelaza <u>reaguje z</u> atomem siarki <u>dając</u> jedną cząsteczkę siarczku żelaza.

Zad. 3 Uzupełnij słowny zapis reakcji. (użyj słów + reaguje z; → daje)

Fotosynteza $\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} + \text{energia światlna} \rightarrow \text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 + \text{O}_2$

(słowny zapis reakcji)	..... + ... + ... → ..... + ...
Odczytanie równania	

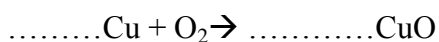
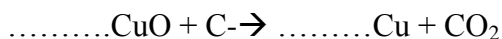
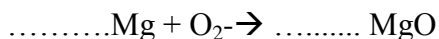
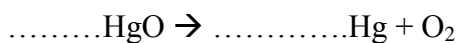
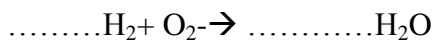
Spalanie $\text{C} + \text{O}_2 \rightarrow \text{CO}_2$

(słowny zapis reakcji)	..... + ... → .....
Odczytanie równania	

Reakcja rozpadu (analizy) $2 \text{Ag}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Ag} + \text{O}_2\uparrow$

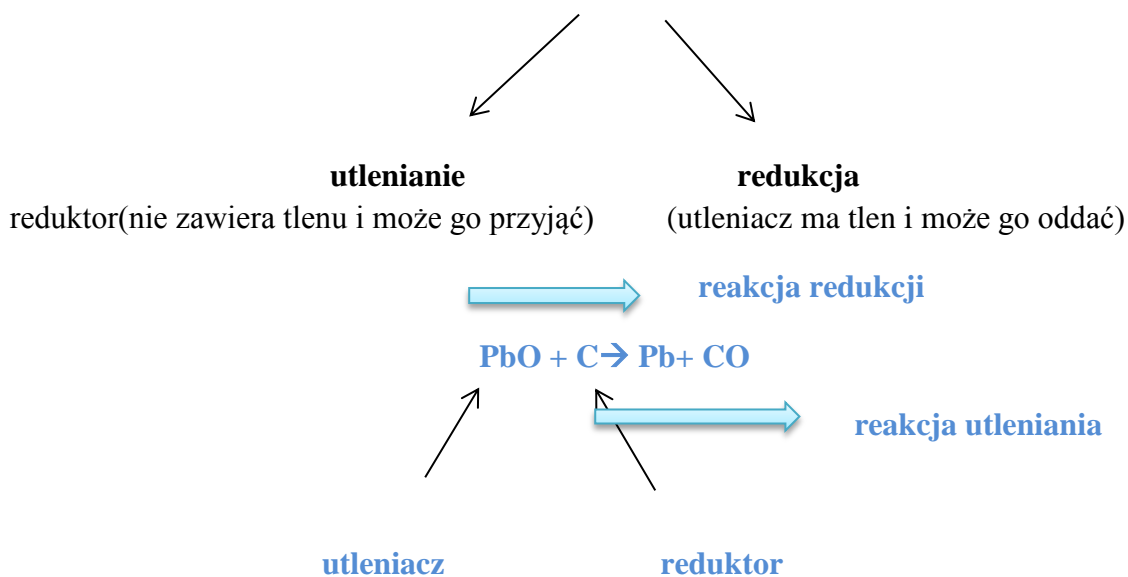
(słowny zapis reakcji)	..... → ..... + ...
Odczytanie równania	

Zad. 4 Dobierz współczynniki stechiometryczne

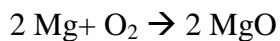
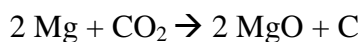
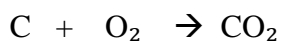

Przeanalizuj schemat. Podział reakcji.

Podział reakcji chemicznych ze względu na zachowanie wobec tlenu

Rozpoznaj i podkreśl reduktor.

Podsumowanie wiadomości-Równania reakcji chemicznych 23.04.2020r.

.....
podpis ucznia

Zad. 1 Ułóż krzyżówkę z hasłem: równania. Użyj w pierwszej kolejności nazw znanych ci pierwiastków chemicznych.

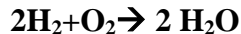
R
ó
W
N
A
N
I
A

Zad. 2 Poniższe równanie opisuje przebieg reakcji:

- a) syntezy   b) wymiany   c) rozpadu

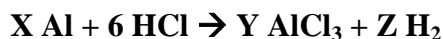
Zad. 3 Zapis równań reakcji chemicznych. Opisz równanie: *produkt, substraty, współczynnik stechiometryczny.*

Zad. 4. Spalono 124g fosforu i otrzymano 284g tlenku fosforu (V). Ile tlenu wzięło udział w reakcji.

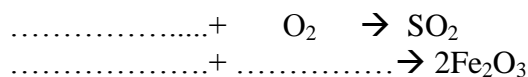
- a) 120g   b) 160g   c) 408g

Zad. 5 Określ wartość współczynników stechiometrycznych w reakcji X, Y, Z równania reakcji:

- a) X=2, Y=2, Z=3
b) X=1, Y=2, Z=2

Zad. 6 Uzupełnij równania reakcji. Dobierz współczynniki stechiometryczne.

Zad.7 Reakcjami chemicznymi rządzą prawa:.....i.....

Dla chętnych! Pogłębiaj wiedzę na platformie edukacyjnej **Ministerstwa Edukacji Narodowej**
<https://epodreczniki.pl/a/reakcje-syntezy-i-analizy/DuxLnIPJ5>

Obejrzyj prezentację/wykład: <https://www.youtube.com/watch?v=k36mdgKGtAc>